

Livsmod i modgang

Jeg mødte ham tilfældigt en dag hvor jeg kom for at få repareret mine sko. Han var en mand, som var lige ud af landevejen. Han stod og fløjtede, mens han arbejdede.

Da jeg kom en månedstid efter var det hans kone der passede butikken. Deres butik og lejlighed var bygget sammen, så jeg fik lov til at gå ind til ham. Han var sengeliggende og det havde han vidst i månedsvis at han ville blive – også den dag jeg så ham i forrygende godt humør, fløjtende glad og meddelsom.

Han havde en slem sukkersyge og lægen havde fortalt ham at han muligvis blev blind, og samtidig havde han fået kredsløbsforstyrrelser i benene. Der lå han.

Vi snakkede længe sammen og han fortalte, at han ikke selv havde repareret sko i et års tid. Han sendte dem til en god ven, der arbejdede for ham. Hans syn var ikke godt nok til at han kunne arbejde, og nu var det blevet værre. Han ville gerne have at jeg kom over og læste for ham, og det gjorde jeg gerne. Der var ikke mange der gad høre mig læse, og da jeg elsker at læse højt var det ikke noget offer, men tværtimod et godt tilbud.

Da jeg kom næste gang hos skomageren for at læse for ham var hans smerter blevet værre og han var næsten helt blind. Alligevel var han fuld af humor og overskud og lå og spillede jazz-plader. Han kom på Roskilde sygehus, og da jeg besøgte ham der, var han blevet totalt blind. Han kunne høre på min måde at gå over et gulv på, at det var mig. Han greb min hånd og sagde, at der var gået koldbrand i venstre fod og man blev nødt til at amputere den. Jeg var hos ham aftenen før foden skulle amputeres. Jeg følte den irrationelle skyld man altid føler, når man går rundt på to raske ben og besøger et menneske der bli'r invalid.

Men han var uden bitterhed af nogen art og fuld af mod. Vi læste lidt, og han lyttede mere opmærksomt end nogensinde og kom med mange kommentarer. Det er det med synet sagde han. Når man har mistet synet, lytter man mere. Sommetider kan et handicap betyde en gevinst. Folk der lytter intenst til musik lukker også øjnene. Det behøver jeg ikke en gang. Jeg har aldrig oplevet musik så stærkt som nu.

Det viste sig, da han var kommet igennem operationen og havde trøstet sig med, at han måske kunne få en kunstig fod, at det stod værre til med benet. Han blev opereret igen og denne gang tog de helt op til knæet. Han lå længe på hospitalet og hans lidelser var ikke forbi. De amputerede den sidste benstump, og kort efter det andet ben.

Da jeg kom for at besøge ham, sagde han: Her ser du Danmarks mindste skomager.

Han slog tæppet til side, han lå som en lille torso, og jeg var glad for, at han ikke kunne se mine tårer. Alligevel forekom den mindste skomager at være et af de største mennesker, jeg har mødt. Langsomt at miste alt, uden at forbitres, uden at klage.

Johannes Møllehave: Danmarks
mindste skomager (forkortet)
fra bogen "Så forskellige sind"
(Lindhardt og Ringhof 1978).